

**CURS DE DREPT CIVIL
CONTRACTE SPECIALE**

Prof. univ. dr. CORNELIU TURIANU

CURS DE DREPT CIVIL CONTRACTE SPECIALE

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2016

Colecția ȘTIINȚE JURIDICE ȘI ADMINISTRATIVE

Redactor: Monica Stoian

Tehnoredactor: Ameluța Vișan

Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TURIANU, CORNELIU

Curs de drept civil: contracte speciale / Corneliu Turianu. - București :

Editura Universitară, 2016

ISBN 978-606-28-0410-7

347(498)

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062804107

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2016

Editura Universitară

Editor: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE

comenzi@editurauniversitara.ro

O.P. 15, C.P. 35, București

www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

CAPITOLUL I. ROLUL CONTRACTULUI ÎN SISTEMUL OBLIGAȚIILOR JURIDICE	9
§1. Apariția și evoluția contractelor în general	9
§2. Reglementarea contractelor în dreptul civil român	15
§3. Clasificarea contractelor.....	18
CAPITOLUL II. CONTRACTUL DE VÂNZARE	24
§1. Aspecte introductive privind contractul de vânzare	24
§2. Condițiile de validitate ale contractului de vânzare.....	41
§3. Efectele contractului de vânzare	69
§4. Varietăți de vânzare	86
CAPITOLUL III. CONTRACTUL DE SCHIMB	95
§1. Noțiunea și caracterele juridice	95
§2. Aplicabilitatea dispozițiilor de la vânzare	97
§3. Reguli speciale	100
§4. Schimbul de imobile	101
CAPITOLUL IV. CONTRACTUL DE LOCAȚIUNE ...	103
§1. Noțiunea, caracterele juridice și condițiile de validitate ale contractului de locațiune.....	104
§2. Efectele contractului de locațiune	112
§3. Încetarea locațiunii.....	122
§4. Contractul de sublocațiune și de cesiune a contractului	128
CAPITOLUL V. CONTRACTUL DE ÎNCHIRIERE A LOCUINȚELOR	131
§1. Caracterele juridice ale contractului de închiriere a locuinței.....	132
§2. Domeniul de aplicare a legislației locative.....	133
§3. Reguli particulare în materia închirierii locuințelor	133
§4. Reguli speciale aplicabile anumitor contracte de închiriere	138

CAPITOLUL VI. CONTRACTUL DE ANTREPRIZĂ .	144
§1. Noțiunea și obiectul contractului de antrepriză	145
§2. Caracterele juridice și condițiile de validitate ale contractului de antrepriză	152
§3. Reguli generale cu privire la contractul de antrepriză ..	155
§4. Încetarea contractului	158
§5. Reguli speciale privind antrepriza pentru construcții ...	159
CAPITOLUL VII. CONTRACTUL DE MANDAT (MANDATUL CU REPREZENTARE)	165
§1. Noțiunea și caracterele juridice ale mandatului cu reprezentare	166
§2. Condițiile de validitate	170
§3. Efectele contractului de mandat	176
§4. Încetarea contractului de mandat	182
§5. Efectele încetării mandatului	186
CAPITOLUL VIII. CONTRACTUL DE INTERPUNERE (MANDATUL FĂRĂ REPREZENTARE)	187
§1. Noțiunea și natura juridică	188
§2. Regimul juridic al contractului de interpunere	193
CAPITOLUL IX. ÎMPRUMUTUL DE FOLOSINȚĂ (COMODATUL)	195
§1. Noțiunea și caracterele juridice ale împrumutului de folosință (commodatum)	196
§2. Condițiile de validitate ale contractului de comodat	199
§3. Efectele contractului de comodat	201
§4. Stingerea efectelor comodatului	206
CAPITOLUL X. ÎMPRUMUTUL DE CONSUMAȚIE (PROPRIU-ZIS)	206
§1. Noțiunea și caracterele juridice ale împrumutului de consumație	208
§2. Condițiile de validitate	210
§3. Efectele împrumutului de consumație	213
§4. Stingerea contractului de împrumut de consumație	216

CAPITOLUL XI. CONTRACTUL DE DEPOZIT	218
§1. Noțiunea și caracterele juridice	218
§2. Felurile contractului de depozit.....	220
CAPITOLUL XII. CONTRACTUL DE SOCIETATE...	237
§1. Noțiunea, condițiile de validitate și domeniile de aplicare ale contractului de societate.....	239
§2. Caracterele juridice ale contractului de societate	244
§3. Forma și dovada contractului de societate.....	248
§4. Funcționarea societății	248
§5. Încetarea societății.....	251
CAPITOLUL XIII. CONTRACTELE ALEATORII	251
§1. Noțiunea și considerații introductive privind contractele aleatorii	254
§2. Contractul de asigurare	258
§3. Contractul de rentă viageră	273
§4. Contractul de întreținere.....	279
§5. Contractul de joc și pariu	292
CAPITOLUL XIV. CONTRACTUL DE TRANZACȚIE.	296
§1. Noțiunea, caracterele juridice și condițiile de validitate	299
§2. Efectele contractului de tranzacție	305
CAPITOLUL XV. ALTE CONTRACTE SPECIALE....	306
§1. Contractul de report	309
§2. Contractul de agenție	312
§3. Contractul de cont curent	317
TESTE GRILĂ	317
Contractul de vânzare	320
Contractul de schimb	337
Contractul de locațiune	338
Contractul de mandat	343
Împrumutul de folosință.....	352
Împrumutul de consumație (propriu-zis)	355

Contractul de depozit	360
Contractul de asigurare	365
Contractul de rentă viageră	367
Contractul de întreținere	370
Jocul sau prinsoarea	372
Contractul de tranzacție	373
RĂSPUNSURI	379

CAPITOLUL I

ROLUL CONTRACTULUI ÎN SISTEMUL OBLIGAȚIILOR JURIDICE

§1. APARIȚIA ȘI EVOLUȚIA CONTRACTELOR ÎN GENERAL

Contractele au apărut ca o necesitate într-un anumit stadiu de dezvoltare a societății spre a înlocui formele arhaice și greoaie de schimb dintre și din colectivitățile primitive.

Formele de schimb care au precedat contractele, ce se efectuau cu ritual și publicitate între clanuri și triburi, au fost îndeosebi darurile reciproce; iar mai târziu a apărut trocul, adică schimbul de bunuri în natură, care a marcat un progres însemnat, întrucât se putea efectua și izolat și fără publicitate (de unde și denumirea de troc silențios sau comerț hawaian).

Contractele au apărut în condițiile producției simple de mărfuri din societățile antice și cele ale existenței banilor, rostul lor principal fiind acela de a realiza circulația mărfurilor prin intermediul banilor.

Reglementarea contractelor a însemnat legiferarea a două fenomene interdependente: pe de o parte, fenomenul circulației mărfurilor prin intermediul banilor; pe de altă parte, fenomenul creditului, menit să înlesnească circulația mărfurilor și în general comerțul juridic. În acest fel, s-a realizat trecerea cu ușurință a bunurilor din sfera producției în sfera circulației și de aici în sfera consumului personal și

productiv, s-a stimulat dezvoltarea creditului și s-au înlesnit operațiunile juridice de transmisiune a drepturilor patrimoniale de la o persoană la alta. Totodată prin operativitatea lor, contractele au înlocuit în mod treptat complicatele forme anterioare de schimb a bunurilor și serviciilor.

De-a lungul timpului, contractele s-au dovedit a fi pe cât de simple în ce privește formarea lor, pe atât de cuprinzătoare de activități și fenomene diferite; de aceea de la apariția lor, schimburile de bunuri și servicii, în general, operațiunile prin care oamenii își satisfac trebuințele materiale și cerințele spirituale, nu au necesitat alte instrumente juridice ci numai adaptarea contractelor, această adaptare reflectă evoluția istorică a contractelor.

Termenul de contract (*contractus*) îl întâlnim în dreptul roman clasic, în timp ce grecii foloseau termenul de *synallagma* (de unde și denumirea de contracte sinalagmatiche). Cu pragmatismul, ingeniozitatea și finețea ce-i caracteriza, jurisconsultii romani au elaborat cea mai reușită legislație antică a contractelor, atât prin conținutul ei bogat, cât și prin forma sa ireproșabilă de exprimare.

Prin calitățile sale, legislația romană a contractelor și, în general, a obligațiilor a fost cea care a influențat puternic legislațiile ce i-au urmat și în mod deosebit marile codificări care au avut loc în Europa continentală în secolul al XIX-lea. Acesta a fost și cazul Codului civil român din 1865, ale cărui reglementări privitoare la contracte și obligații sunt cele care reflectă mai pregnant influența dreptului roman asupra legislației noastre civile.

Romanii au creat un drept contractual empiric și, logic, cu un grad mare de perfecțiune și cu valoroase constante pentru posteritate, ca stabilire a structurii tehnice a contractelor (capacitatea de a contracta, consimțământul

părților, obiectul și cauza) și formularea a numeroase reguli sub formă de maxime care-și găsesc aplicare și în dreptul actual. De asemenea, pentru sistemele romano-germanice de drept, termenii contractuali de bază provin din dreptul roman.

Cele trei categorii tradiționale de contracte – formale, reale și consensuale – care în dreptul actual constituie o *summa divisio*, au apărut în mod succesiv în dreptul roman.

a) Contractele formale

Primele, și un anumit timp, singurele contracte din dreptul roman, au fost cele formale și solemne, care se încheiau prin săvârșirea de forme prestabilite, la început sacramentale¹ (*fas*) iar mai târziu laice² (*ius*). În mentalitatea vechilor romani contractele trebuiau să fie vizibile și tangibile; fiecare contract lua naștere prin și din îndeplinirea cu publicitate a solemnității ce-i era proprie; de aceea, fiecare contract era distinct de celelalte, fără ca între ele să existe vreun element comun. Contractele erau considerate ca o specie a convențiilor și anume: convențiile care nu dădeau naștere la acțiuni erau simple *pacte* (de pildă, *pacto non nascitur actio*); iar convențiile care dădeau naștere la acțiuni erau contractele.

Comparație: contractele formale din dreptul civil actual se deosebesc față de contractele formale din dreptul roman îndeosebi prin următoarele: forma nu mai are prioritatea din dreptul roman, ci se adaugă la elementele structurale de fond ale contractelor; formalismul material și ritual din dreptul roman a fost înlocuit cu un formalism simplificat și intelectualizat constând mai ales în scrisuri

---

¹ A se vedea Ștefan Cocoș, *Drept Roman*, Editura Lumina Lex, București, 1998, p. 41.

² *Ibidem*.

contractuale; pe când în dreptul roman contractele formale erau regula, iar cele consensuale excepția, în dreptul actual regula și excepția s-au inversat.

b) Contractele reale

Apariția acestei categorii intermediare de contracte (între cele formale și viitoarele contracte consensuale), la care formalismul a fost redus la simpla predare a lucrurilor, a marcat profund dreptul contractual roman, întrucât a creat o primă breșă (cea mai însemnată va fi creată de admiterea contractelor consensuale).

c) Contractele consensuale

Această a treia categorie de contracte a căror încheiere s-a redus la simplul acord de voință a părților contractante a răspuns noilor cerințe ale circulației bunurilor și serviciilor din societatea română.

În sistemul contractual roman, contractele formale au continuat a fi regula și după admiterea contractelor consensuale, iar contractele reale și consensuale erau excepția.

Spre deosebire de dreptul roman care era un drept unitar, dreptul civil medieval, ca și dreptul evului mediu în general, s-a diferențiat după stările sociale (dreptul nobiliar, dreptul canonic, dreptul curții, dreptul comercianților, dreptul orășenilor, dreptul țăranilor liberi ș.a.) și după proveniența sa (dreptul roman receptat, dreptul cutumiar, dreptul canonic ș.a.). La rândul ei, doctrina juridică medievală a cunoscut școli și curente diferite, ca cele ale cutumiarilor, canoniștilor, glosatorilor și post-glosatorilor, teoreticienilor dreptului natural, ai dreptului rațional sau ai dreptului istoric.

Cu toată această diversitate legislativă și doctrinară, dreptul medieval a contribuit substanțial la mlădierea și

perfecționarea contractelor, astfel, în vederea înlesnirii și asigurării comerțului juridic în și între numeroasele comunități feudale care s-au format în Europa după destrămarea imperiului roman și încheierea năvălirilor barbare, s-au promovat libertatea și securitatea contractuală, consensualismul și imperativul respectării obligațiilor liber asumate; iar în vederea realizării echivalenței contra-prestațiilor s-au promovat echitatea contractuală și justiția comutativă.

Totodată, evoluția contractelor în dreptul medieval a fost marcată de restrângerea formalismului, care a ajuns a fi de excepție față de consensualism și prioritatea acordată manifestării libere a voinței umane. În acest sens, s-a spus că „prin promisiunea sa, omul se obligă față de om” (Toma de Aquino), că „boii se leagă de coarne, iar oamenii prin vorbe” (Loysel) sau că „promisiunea valorează obligație” - *promissorum impletorum obligatio* (Hugo Grotius).

În dreptul medieval – influențat de unele concepții filozofice, conform cărora actele omului își au izvorul în voința sa, care singură poate da naștere și obligațiilor juridice – contractele consensuale au devenit preponderante, ceea ce a condus, în mod logic, la impunerea regulii consensualismului.

Consensualismul a promovat ideea respectării cuvântului dat, a obligativității contractelor. În acest sens s-a format maxima *pacta sunt servanda*, conform căreia contractele sinalagmatice sunt obligatorii chiar și în situațiile în care la data încheierii și până la data executării lor au intervenit împrejurări neprevăzute care au creat disproporții valorice între prestațiile corelative ale părților contractante.

S-a avansat însă și ideea revizuirii contractelor pentru impreviziune, *rebus sic stantibus*, care avea să fie valori-

ficată în practică abia în dreptul civil modern. Consensualismul a înlesnit încheierea contractelor și, prin aceasta operațiile comerciale, iar regula *en fait de meubles possessiona vaut titre* (conform căreia, în privința bunurilor mobile, posesiunea valorează titlu), formulată în dreptul medieval francez, a înlesnit și mai mult, chiar a garanta aceste operații, întrucât a creat o încredere legitimă în simplul fapt al posesiunii bunurilor mobile.

În dreptul canonic medieval, s-a formulat și promovat conceptul de *justiție comutativă* conform căruia, în contractele sinalagmatice, prestațiile reciproce ale părților trebuie să fie echivalente. Aplicațiile practice ale conceptului de justiție comutativă au fost îndeosebi următoarele: anularea contractelor lezionare, reducerea dobânzilor excesive, reducerea clauzelor penale uzuale și revizuirea contractelor devenite injuste din cauza survenirii unor împrejurări imprevizibile.

Despre state moderne și drept modern, se vorbește odată cu procesul politic de constituire și consolidare a statelor naționale europene, încheiat în linii mari în secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, proces însoțit de marile codificări, astfel încât s-a ajuns ca fiecare stat să aibă codul său civil.

În cadrul acestui proces de modernizare statală legislativă s-a edictat Codul civil francez din 1804, model urmat și de alte coduri printre care și de Codul civil român din 1865. În acest fel, contractele civile au fost reglementate în codurile civile.

De asemenea, au fost edictate și coduri comerciale: mai întâi Codul comercial francez din 1807, urmat de alte coduri printre care de Codul comercial italian din 1833, din care s-a inspirat Codul comercial român din 1877. În acest

fel, contractele comerciale au fost reglementate în codurile comerciale.

Prin această mare divizare legislativă, s-a ajuns ca dreptul privat, care în sistemul roman era unitar, să fie divizat în două ramuri distincte: dreptul civil – care a devenit dreptul privat comun – și dreptul comercial ca un drept special față de dreptul civil; ceea ce a însemnat că legislația civilă a contractelor se aplică și contractelor comerciale în măsură în care legislația comercială nu dispune altfel; iar cum mai târziu, în secolul al XX-lea, au apărut și alte ramuri de drept care reglementează contracte, ca dreptul industrial, dreptul agrar și dreptul muncii, înseamnă că legislația civilă a contractelor se aplică și acestor contracte cu titlu de drept comun.

Pe lângă această diversitate a contractelor și diferențiere între reglementările de drept comun, cuprinse în legislația civilă, și reglementările speciale, cuprinse în alte legislații decât cea civilă, o altă evoluție a constituit o rolul voinței în contracte.

Astfel, pe când în Codul civil francez, iar, ulterior, și în Codul civil român, contractele au fost concepute ca rod al voinței părților contractante, deci ca fiind contracte negociabile, cu timpul au fost legiferate sau jurisprudențial admise în numeroase domenii de activitate și contractele de adeziune și contractele impuse.

§2. REGLEMENTAREA CONTRACTELOR ÎN DREPTUL CIVIL ROMÂN

Contractul ocupă un loc central în dreptul civil deoarece „convenția este principalul mod de stabilire și

translație în materie de drepturi reale” și „este izvorul cel mai însemnat și cel mai frecvent al obligațiilor”¹.

Art.1166 C.civ. prevede că prin contract se înțelege „*acordul de voințe dintre două sau mai multe persoane cu intenția de a constitui, modifica sau stinge un raport juridic*”. Așadar, conform acestei definiții, contractul dă naștere, modifică sau stinge un raport juridic între părțile contractante, aceasta fiind intenția părților. În cazul raporturilor juridice care izvorăsc din acte juridice civile – constituind marea majoritate a raporturilor juridice civile (concrete) – ele au de la naștere dublul caracter volițional, aceste raporturi juridice emanând într-adevăr atât din voința statului, cristalizată în normele juridice care reglementează relațiile sociale convertite în raporturi juridice, cât și din voința subiectivă a părților care își manifestă voința de a le crea, încheind actul juridic ce le dă naștere². În toate cazurile însă, manifestarea de voință a părților este prezentă în exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor care formează conținutul actului juridic.

Referindu-ne la intenția părților, se impune a preciza că nu pentru a se naște raportul juridic consacrat de legiuitor și-au dat părțile consimțământul la încheierea unui

---

¹ C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, *Tratat de drept civil român*, vol.II, Editura All Beck, București, 2002, p.486; Călina Jugastru, *Principii și instituții de drept civil* de O. Ungureanu, A. Bacaci, C. Turianu, Călina Jugastru, Editura Rosetti, București, 2002, p.180. De observat că atât doctrina, cât și Codul civil utilizează termenul de „contract” ca sinonim cu cel de „convenție”. În sensul existenței unor deosebiri, a se vedea M.B. Cantacuzino, *Elementele dreptului civil*, Editura All Educațional, București, 1998, p.394.

² Prin urmare, la această categorie de raporturi juridice civile, pe lângă voința exprimată de legiuitor în norma de drept civil (pentru ca acest lucru s-a voit, de către legiuitor, atunci când a fost adoptată norma juridică civilă, există și voința părților actului juridic civil.

contract, ci pentru a se realiza conținutul raportului juridic concret, acela de a se constitui, modifica, transmite sau stinge obligații concrete¹.

În adevăr, acordul de voințe nu se realizează în mod abstract. Scopul pentru care părțile se leagă juridic este obiectul contractului, care dă naștere, modifică sau stinge obligații *a da*, *a face* sau *a nu face*. Altfel spus, din contract izvorăsc obligații, înțelegându-se efectele juridice pe care părțile și-au propus să le atingă sau să le realizeze². Prin faptul că părțile încheie un contract, ele urmăresc de la bun început realizarea acestor prestații concrete proiectate.

Formarea și executarea contractului civil este guvernată de principiul libertății contractuale³.

Principiul libertății contractuale⁴ le dă dreptul părților să înceapă negocieri, să le deruleze și să le întrerupă, când și cum cred ele de cuviință sau când interesul le cere aceasta. În toată perioada de tratative până la desăvârșita unire a voințelor părților participante, voințele nefiind încă

---

¹ În referire la scopul încheierii contractului, a se vedea A. Bodnar, *Aspecte privind formarea contractului în viziunea noului Cod civil*, în *Dreptul* nr.8/2013, p.38-41.

² În acest sens, art.1165 C.civ. include printre izvoarele obligațiilor și contractul, pentru a arăta faptul că scopul primordial al contractului este acela de a naște, modifica sau stinge obligații de *a da*, *a face* sau *a nu face*.

³ Cu privire la restricțiile constituționale aduse libertății contractuale, a se vedea: V. Babiuc, V. Stoica, *Libertatea contractuală și drept constituțional*, în „*Dreptul*”, nr. 7/1995, p. 11; V. Pătulea, *Principiul libertății contractuale și limitele sale*, în „*Dreptul*” nr. 10/1997, p. 24-26.

⁴ Pentru dezvoltări, a se vedea V. Pătulea, *Principiul libertății contractuale și limitele sale*, în *Dreptul* nr.10/1997, p.24 și urm.; D. Chirică, *Principiul libertății de a contractata și limitele sale în materie de vânzare-cumpărare*, în *Revista de drept comercial* nr.6/1999, p.44 și urm.

legate, fiecare dintre ele se poate liber retracta. Alin.1 din art.1183 C.civ. prevede că părțile au libertatea „inițierii, desfășurării și ruperii negocierilor” și „nu pot fi ținute răspunzătoare pentru eșecul acestora”. Criteriul aprecierii culpei în astfel de cazuri rezidă în constatarea încălcării buneii-credințe, care trebuie să domnească în discuțiile precontractuale.

Art.1270 alin.1 C.civ. prevede: „*contractul valabil încheiat are putere de lege între părțile contractante*”. Prin urmare, dacă părțile convin că un contract trebuie încheiat într-o formă *ad validitatem*, forma face parte din condițiile de validitate ale contractului, alături de capacitate, consimțământ, obiect și cauză.

Potrivit art.1270 alin.2 C.civ., contractul se modifică sau încetează numai prin acordul părților ori din cauze autorizate de lege.

§3. CLASIFICAREA CONTRACTELOR

a) Contracte unilaterale și contracte bilaterale (sinalagmatice)

*Contractele unilaterale*¹ sunt acele contracte în care numai una dintre părți își asumă obligații. Mandatul, comodatul ș.a. fac parte din această categorie.

---

¹ Contractele unilaterale nu se confundă cu actele juridice unilaterale. Clasificarea contractelor unilaterale și bilaterale are la bază criteriul numărului părților care se obligă, în timp ce actele juridice se divid în unilaterale, bilaterale și multilaterale, ținând seama de numărul părților a căror voință juridică participă la formarea actului. Contractul unilateral este, la rândul său, un act juridic bilateral (are la bază acordul de voință a două persoane, dar generează obligații doar pentru una dintre părți; de exemplu, donația). În literatura noastră juridică se

Contractele bilaterale (sinalagmatice) generează obligații reciproce și interdependente în sarcina ambelor părți.

„Contractul este sinalagmatic atunci când obligațiile născute din acesta sunt reciproce și interdependente. În caz contrar, contractul este unilateral chiar dacă executarea lui presupune obligații în sarcina ambelor părți” (art.1171 C.civ).

Fiecare parte este concomitent atât creditor cât și debitor, iar interdependența prestațiilor reciproce este de esența contractelor sinalagmatice. Menționăm, cu titlu de exemplu, vânzarea, schimbul, locațiunea.

b) Contracte cu titlu oneros și contracte cu titlu gratuit

Potrivit art.1172 alin.1 C.civ., *„Contractul prin fiecare parte urmărește să își procure un avantaj în schimbul obligațiilor asumate este cu titlu oneros”*. Altfel spus, contractul este *oneros* atunci când fiecare dintre părți urmărește un folos, o contraprestație, în schimbul aceleia pe care o face ori se obligă să o facă, în favoarea celeilalte părți (de exemplu, vânzarea, locațiunea, schimbul, renta viageră).

Potrivit art.1172 alin.2 C.civ., *„Contractul prin care una dintre părți urmărește să procure celeilalte părți un*

---

recunoaște că și actul juridic unilateral, în cazuri excepționale anume prevăzute de lege, constituie un izvor de obligații (S. Brădeanu, *Voința unilaterală ca izvor de obligații civile*, în „Revista română de drept” nr.5/1972, p.31-44). Alți autori au contestat însă că în dreptul nostru civil – unde raporturile juridice se stabilesc în condiții de egalitate juridică a părților – actul unilateral de voință ar putea da naștere unei obligații (M. Cantacuzino, *Elementele dreptului civil*, București, 1929, p.406-410).

beneficiu, fără a obține în schimb vreun avantaj, este cu titlu gratuit” (de exemplu, donație, comodat etc.).

Contractele cu titlu oneros se subclasifică în contracte comutative și aleatorii, iar contractele cu titlu gratuit se împart în liberalități și acte dezinteresate.

c) Contracte comutative și contracte aleatorii

Potrivit art.1173 alin.1 C.civ., *„Este comutativ contractul în care, la momentul încheierii sale, existența drepturilor și obligațiilor părților este certă, iar întinderea acestora este determinată sau determinabilă”*. Altfel spus, în cazul contractului comutativ (cum este, de pildă, contractul de vânzare, locațiune, schimb, antrepriză etc.) prestația fiecărei părți este determinată din punct de vedere al valorii și întinderii încă din momentul încheierii actului.

Potrivit art.1173 alin.2 C.civ., *„Este aleatoriu contractul prin care, prin natura lui sau prin voința părților, oferă cel puțin uneia dintre părți șansa unui câștig și o expune totodată la riscul unei pierderi, ce depinde de un eveniment viitor și incert”*.

Contractul aleatoriu se caracterizează prin prezența elementului *alea*: „Existența sau întinderea prestațiilor părților sau numai ale uneia dintre ele depinde de un eveniment incert; așadar, la încheierea contractului, nu se poate calcula întinderea prestațiilor, nu se poate ști cuantumul câștigului ori al pierderii și uneori nu se poate ști nici măcar dacă va exista sau nu câștig ori pierdere”¹. Sunt contracte aleatorii: renta viageră, întreținerea pe viață, loteria, contractul de asigurare.

---

¹ C. Stătescu, C. Bîrsan, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Editura All Beck, București, 2000, p.35.